

Influența continuării pregătirii școlare și profesionale asupra activității tinerilor din industrie

Dumitru Bazac

Centrul de cercetări pentru problemele tineretului

Transformările calitative ale forțelor de producție, pe care le determină revoluția științifico-tehnică, procesul ridicării continue a nivelului de calificare a forței de muncă și al perfecționării profesionale în concordanță cu noua tehnologie constituie o permanență între orientările dominante ale politicii partidului nostru. Importanța sa este pregnant subliniată în *Programul Partidului Comunist Român de săvârșire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism*, reliefându-se considerabilele implicații în înfăptuirea istoricelor sarcini pe care și le-a asumat poporul nostru: „Lărgirea continuă a orizontului politic, profesional, tehnic și de cultură generală al tuturor oamenilor muncii constituie o condiție principală a îndeplinirii cu succes a sarcinilor ce le stau în față, o latură esențială a învățămîntului, a întregii activități de pregătire a cadrelor”¹.

Această orientare a fost permanent prezentă în documentele de partid și de stat, îndeosebi, începînd de la *Congresul al XI-lea al P.C.R.*, în cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, la *Congresul consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi* (Iulie 1977), la *Plenara Consiliului Național al oamenilor muncii* (25—26 aprilie 1978), precum și cu alte prilejuri. Recent, problema și-a găsit deplina ei fundamentare în noua Lege a învățămîntului supusă — în faza ei de proiect — dezbaterii publice, în baza Hotărîrii din 11 noiembrie 1978 a *Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.*, care într-un capitol distinct (al X-lea) intitulat, *Obligațiile unităților de învățămînt cu privire la perfecționarea pregătirii personalului muncitor*, prevede în continuare organizarea unor forme de perfecționare a pregătirii profesionale în acord cu noile cuceriri ale științei și tehnicii, precum și cu cerințele dezvoltării economico-sociale a țării noastre.

În raport cu obiectivele trasate pentru perioada actuală și de perspectivă ansamblul de măsuri și directive care derivă din noua Lege a învățămîntului, constituie o expresie elocventă a faptului că pregătirea continuă și perfecționarea profesională a oamenilor muncii din țara noastră constituie un obiectiv important al politicii P.C.R.

1. Necesitatea pregătirii permanente. Cauze și condiții

Este cunoscut faptul că practica a contestat cu suficient de multe argumente valabilitatea tezei potrivit căreia copilăria și adolescența (denumite cronat într-un singur cuvînt „tinerețea”) ar constitui, în principiu, perioada de acumulare a cunoștințelor, adică de instruire, iar maturitatea (înțelegînd prin aceasta vîrsta activă a individului), perioada de muncă, de punere în valoare a cunoștințelor acumulate. Conform acestei teze la „maturitate”, omul nu ar mai avea nevoie să se instruiască. În realitate, periodizarea cunoscută este susceptibilă de modificări datorate însuși criteriului intrării individului în viața activă. Astăzi, tinerețea se caracterizează tot mai mult prin participare constantă și eficientă în întreaga activitate econo-

¹ * * * *Programul Partidului Comunist Român de săvârșire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism*, București, Edit. politică, 1975, p. 85.

„Viitorul social”, an VIII, nr. 1, p. 115—121, București, 1979

mică, politică și socială. În *Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism*³, se subliniază tocmai atributul de participant activ și conștient la transformarea revoluționară a societății. Dar această participare trebuie să se fundamenteze pe o bună pregătire profesională și politică care se poate dobândi numai prin depunerea unui efort constant, orientat spre acumularea de noi cunoștințe, prin instruire continuă⁴.

În țara noastră, preocuparea continuă pentru ridicarea nivelului de pregătire profesională dispune de un cadru organizatoric la nivel național, asigurat, încă, prin aplicarea Legii nr. 2/1971, și recent, prin noua Lege a învățământului. Astfel, în expunerea de motive la Legea nr. 2 se afirmă: „Este... o îndatorire primordială a tuturor lucrătorilor, ca în specialitatea lor să-și însușească cunoștințele noi, moderne, să fie capabili să minuiască tehnica avansată. Promovarea în muncă a lucrătorilor presupune, ca o condiție indispensabilă, ridicarea nivelului de cunoștințe, însușirea a tot ceea ce este nou în sectorul de activitate al fiecăruia”⁵. Aceste directive apar într-o formă extinsă, fundamentată științific, în Legea actuală a învățământului care conține multiple reglementări în legătură cu integrarea învățământului, cercetării și producției, în contextul îmbogățirii cunoștințelor generale și profesionale, de către diferite categorii socioprofesionale. „Învățământul are datoria de a asigura tuturor tinerilor, indiferent de specializarea pe care și-o aleg, o temeinică pregătire în științele fundamentale, fără de care nici un specialist nu-și poate îndeplini la nivel corespunzător sarcinile încredințate, precum și însușirea concepției revoluționare despre lume, cunoașterea istoriei și culturii patriei... La temelie stă principiul politehnizării, îmbinarea strânsă a muncii, învățământului și cercetării — factori primordiali pentru construcția socialismului și comunismului în patria noastră pentru progresul și civilizația omenirii”⁶.

Schematic, cauzele care determină necesitatea pregătirii permanente pot fi împărțite în: a. generale și b. particulare. Între cauzele generale se pot enumera⁷ cele de natură socială (se includ aici: dimensiunile științei contemporane care depășesc generalitatea nivelului de cunoștințe asigurat de școală; implicațiile dinamicii progresului tehnice și științific care impun noi forme de pregătire profesională; necesitatea educației permanente — în sensul efectuării unui „antrenament de menținere și dezvoltare” a nivelului intelectual general și al pregătirii profesionale, în special), și cele de natură psihologică (în sensul raportului direct proporțional între maturizarea biologică și capacitatea de înțelegere și aprofundare a unor cunoștințe, motiv pentru care tinărul este mai capabil decât adolescentul să facă opțiuni pentru profesia aleasă).

Între cauzele individuale, mai frecvent invocate este cea referitoare la condiția socio-economică a tinărului muncitor, în măsura în care resimțirea unor neajunsuri și inconveniente reprezintă baza hotărârii de a învăța⁸.

Dar această hotărâre nu poate fi completă în absența luării în considerare a nivelului aspirațiilor de instruire ce caracterizează colectivitatea în întregul său și fiecare individ în parte. După cum a reieșit din alte cercetări⁹ ale Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, în general, tinerii muncitori din țara noastră le este caracteristic un nivel înalt al aspirațiilor de instruire, de pregătire și perfecționare profesională. Totodată, trebuie să se țină seama, pe de o parte, și de posibilitatea apariției unor cauze particulare (situații personale speciale), iar, pe de altă parte, de faptul că între cauzele generale și cele particulare există o legătură indisolubilă.

Având în vedere condițiile sociale din țara noastră, care oferă personalității umane largi posibilități de pregătire și de manifestare, este interesant de cunoscut în ce măsură sînt folo-

³ *Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism*, București, Edit. politică, 1975, p. 138.

⁴ Dealtfel și în teorie, încă în urmă cu o jumătate de secol, teza menționată a fost combătută aducindu-se argumente convingătoare că omul este necesar să se instruiască în tot cursul vieții sale. Odată cu aceasta a apărut și un nou termen, „lifelong education”, („educație permanentă”). (Vezi Yeaxlee A. B., *Lifelong Education*, London, 1929.)

⁵ Legea nr. 2/1971, în „Colecția de legi și decrete”, I, 1971.

⁶ Legea învățământului, publicată sub formă de proiect în „România liberă”, nr. 10 565 din 14 octombrie 1978, p. 2.

⁷ Urbánczyk Franciszek, *Didactica pentru adulți*, București, Edit. didactică și pedagogică, 1975, p. 54—58.

⁸ *Ibidem*, p. 30.

⁹ P. Datculescu, *Nivelul aspirațiilor profesionale ale tinerilor din mediul rural*, în vol. *Tineretul rural '68*, București, Edit. Academiei, 1970, precum și, de același autor, *Nivelul de aspirații al tinerilor din mediul industrial. Acțiune și integrare socială* (cercetare sociologică condusă de O. Bădina), București, Edit. Academiei, 1972.

site aceste condiții de către tinerii muncitori. De aceea, în cercetarea pe care am inițiat-o am căutat să surprindem, printre alte aspecte, principalele forme de pregătire sau de perfecționare profesională utilizate de muncitorii tineri din întreprinderile industriale de construcții de mașini și electrotehnice avute în vedere.

2. Precizări metodologice. Elemente de structură ale lotului investigat

Datele au fost culese în cadrul investigației intitulată: *Resurse calitative de muncă ale tinerilor muncitori din industrie*, realizată în 1977 și încheiată în martie 1978 de Centrul de cercetări pentru problemele tineretului. A fost aplicată metoda anchetei de opinie asupra unui lot de 2 621 de tineri muncitori din 13 unități ale industriei construcțiilor de mașini*. În acest sens, a fost utilizat un chestionar complex cu întrebări deschise, întrebări închise (precodificate), întrebări cu răspunsuri scalate, precum și întrebări care solicitau distribuirea pe ranguri a răspunsurilor. Evident, în chestionar au fost inserați și principalii indicatori de stratificare pentru obținerea datelor de identificare. Pentru completarea chestionarelor a fost preferată tehnica autoînregistrării.

Respectarea cerinței (esențială pentru această cercetare) a cuprinderii, pe de o parte a unor tineri muncitori care își depășeau norma de muncă (sublotul 1), iar, pe de altă parte, a unor tineri muncitori care aveau realizări sub normă sau la limita normei (sublotul 2) a permis obținerea a două seturi de informații corespunzătoare celor două subloturi avute în vedere și efectuarea comparațiilor posibile pentru fiecare item în parte.

Cei 2 621 de subiecți se distribuiau după cum urmează: a. sexul: băieți — 71 %, fete — 29 %; b. vîrsta: sub 18 ani — 3 %, între 18 și 20 de ani — 32 %, între 21 și 23 de ani — 38 %, între 24 și 26 de ani — 27 %; c. în ceea ce privește performanța în muncă: 37 % sublotul 1 și 63 % sublotul 2.

Imaginea asupra problematicei urmărite în cercetare a fost completată cu ajutorul unor interviuri libere și dirijate purtate cu directorii și alți reprezentanți ai conducătorilor întreprinderilor investigate, cu președinți ai C.O.M. — și cu secretari ai organizațiilor U.T.C., precum și prin consultarea unor documente ale organizațiilor sindicale și ale U.T.C. din unitățile respective.

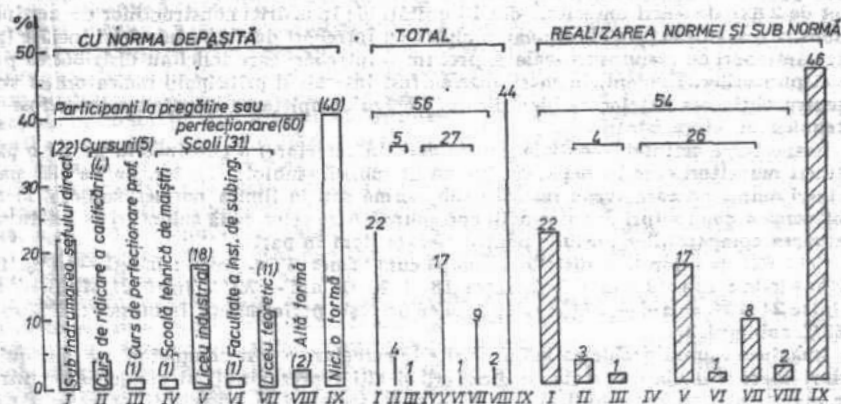
3. Preocupări ale tinerilor muncitori pentru continuarea propriei lor pregătiri și perfecționări profesionale

Examinarea datelor din fig. 1 dezvăluie faptul că majoritatea tinerilor muncitori investigați erau preocupați de pregătirea și perfecționarea lor profesională. Cei mai mulți dintre aceștia (peste 1/5 la nivelul întregului lot) își continuau instruirea profesională la locul de muncă sub îndrumarea șefului direct, peste 1/6 dintre tinerii cercetați frecventau liceul industrial seral, aproape 1/10 erau elevi ai liceului teoretic seral iar 1 % urmau cursurile unei facultăți a Institutului de subingineri. Prin urmare, se constată că (aspect, de altfel, scos în evidență în fig. 1) mai mult de 1/4 dintre tinerii muncitori cuprinși în cercetarea noastră frecventau diverse școli de nivel mediu și superior, aceasta constituind, desigur, o concludentă confirmare a ideii că acestei categorii socioprofesionale îi este specific un înalt nivel al aspirațiilor sale de instruire.

Cercetarea a prilejuit, în același timp, și constatarea unor proporții modeste de tineri care urmau cursuri de ridicare a calificării profesionale (4 %) și, mai ales, de perfecționare a pregătirii profesionale (1 %). Neîndoielnic, situația înregistrată ar putea reflecta lipsa de preocupare a muncitorilor tineri atât pentru ridicarea calificării cit și pentru perfecționarea pregătirii lor profesionale, dacă organizarea cursurilor de acest fel ar fi determinată în primul rînd și direct de interesul și de voința lor. În realitate, însă, inițierea cursurilor de ridicare a calificării și a celor de perfecționare a pregătirii profesionale trebuie să fie prevăzută — potrivit Legii nr. 2/1971 — prin planuri anuale și de perspectivă care fac parte din planurile proprii ale întreprinderi-

* Întreprinderea de tractoare Brașov, Întreprinderea „Balanța” — Sibiu, Întreprinderea mecanică nr. 1 — Sibiu, Întreprinderea mecanică „Ceahlău” — Piatra Neamț, Întreprinderea de mașini-unelte — Bacău, Întreprinderea „Tehnoton” — Iași, Întreprinderea de vagoane — Arad, Întreprinderea de mecanică minieră și utilaj minier — Baia Mare, Întreprinderea „1 Mai” — Brazi, Întreprinderea de mașini grele, Întreprinderea de calculatoare electronice, Întreprinderea de pompe „Aurora” și Întreprinderea „Timpuri Noi” — București și din 5 unități ale industriei electrotehnice: Întreprinderea „Electroprecizia” — Săcele, Întreprinderea „Electromotor” și Întreprinderea „Electro-Banat” — Timișoara, Întreprinderea „Electro-Mureș” — Tîrgu-Mureș, Întreprinderea „Electroputere” — Craiova.

lor. Cu alte cuvinte, chiar dacă tinerii muncitori manifestă interes și preocupare pentru continuarea pregătirii lor profesionale prin cursuri de ridicare a calificării sau prin cursuri de perfecționare a pregătirii lor profesionale, nu pot beneficia de aceste posibilități, evident, decât un număr de muncitori egal cu cel planificat de întreprinderile în care lucrează. Reliefarea acestui aspect în corelație cu cel de mai sus constituie o confirmare, prin datele cercetării științifice, a ipotezei manifestării unui decalaj între oportunități (condițiile de continuare a pregătirii profesionale — în cazul respectării *ad literam* a legii: posibilitățile obiective puse la dispoziția muncitorilor de către întreprindere) și cererea de instruire (aspirațiile manifestate de tinerii muncitori). Ideea este susținută și de proporția mare (peste 2/5 din totalul subiecților investigați) de tineri muncitori care nu urmau nici o formă de pregătire.

Din alte date referitoare la preocupările tinerilor muncitori de a-și continua și perfecționa pregătirea profesională au reieșit și următoarele aspecte:

- mai mulți băieți (58%) decât fete (51%) aveau preocupări de acest fel;
- pe măsura înaintării în vîrstă seade proporția celor care își continuă pregătirea, cei mai activi în această privință fiind tinerii sub 18 ani: pe locul al doilea s-au situat tinerii de 18 pînă la 20 de ani, dintre care 1/4 frecventau liceul industrial seral;
- mai mulți dintre fiil de tehnicieni/maștri, și respectiv, de intelectuali, frecventau diferite forme de pregătire, 16% dintre aceștia din urmă frecventau unele licee teoretice serale; cea mai mare proporție (71%) de tineri care nu urmau nici o formă de pregătire a fost consemnată în rîndul celor al căror părinți erau pensionari sau „fără ocupație”;
- preocuparea de a-și continua pregătirea a fost constatată în proporție mai mare la cei care erau membri ai U.T.C. și ai P.C.R. iar cea mai mare proporție (52%) de tineri care nu aveau acest fel de preocupări a fost înregistrată în rîndul celor care nu erau nici membri ai P.C.R., nici membri ai U.T.C.;
- comparativ cu cei fără funcții în organizația P.C.R., U.T.C. sau sindicat, mai mulți dintre cei care îndeplineau diverse funcții într-una din aceste organizații își continuau pregătirea profesională printr-o formă sau alta;
- în ansamblu, comparativ cu celelalte tipuri de instruire școlară, numeroși absolvenți ai școlii generale de 10 ani urmau o formă de pregătire profesională;
- continuarea pregătirii sau perfecționării profesionale s-a constatat și la mulți tineri muncitori care absolviseră o școală medie tehnică, urmați apoi de absolvenții de școală profesională, dintre care 1/4 își completau studiile în cadrul unor licee industriale serale; cea mai redusă proporție însă de tineri care își continuau pregătirea a fost consemnată la cei care absolviseră o școală de maștri;
- preocuparea de a-și continua pregătirea a fost înregistrată la numeroși tineri care nu depășiseră vechimea de 6 luni în meseria respectivă, la cei care lucraseră o perioadă mai mică de 6 luni în acea întreprindere, precum și la cei cu o vechime de pînă la un an în cîmpul muncii;
- în mod firesc, au manifestat interes pentru pregătirea profesională mulți dintre cei care lucrau în meserii care solicitau un grad de calificare diferit, dar apropiat de cel pentru care se pregătiseră, precum și dintre tinerii muncitori care lucrau în meserii ce solicitau un grad superior de calificare (aproape 1/5 dintre aceștia din urmă frecventau cursurile liceului industrial seral).

În concluzie, cercetarea a relevat, în ansamblu, că, pe de o parte, cei mai mulți dintre tinerii muncitori investigați erau preocupați să-și continue sau să-și perfecționeze pregătirea profesională mai ales prin frecventarea unor școli (licee, facultăți, școli tehnice de maștri) care să le deschidă, la absolvire, largi posibilități pentru opțiuni ulterioare (inclusiv calificări postliceale și universitare) și au dovedit, totodată, un înalt nivel al aspirațiilor lor de instruire. Pe de altă parte, cercetarea a relevat că se manifesta un anumit decalaj între oportunitățile și cererea de instruire, în sensul că posibilitățile oferite de întreprinderile investigate erau inferioare proporției aspirațiilor de continuare sau de perfecționare a pregătirii profesionale exprimate de tinerii muncitori. Carențe pronunțate au fost consemnate, îndeosebi, în ceea ce privește organizarea unor cursuri de ridicare a calificării profesionale, precum și a unor cursuri de perfecționare a pregătirii profesionale, ceea ce, dintr-un anumit unghi de vedere, constituie și o explicație a tendinței tinerilor muncitori de a-și completa pregătirea profesională prin frecventarea liceelor serale.

4. Consecințele pregătirii profesionale a tinerilor muncitori asupra îndeplinirii sarcinilor de plan

Fără îndoială, continuarea pregătirii și perfecționarea profesională se realizează de către individ — după cum a reieșit și mai sus — în primul rînd cu scopul de a-și depăși condiția prezentă, de a dobîndi anumite avantaje social-economice. Aceasta nu exclude, însă, posibilitatea stimulării (îndemnării) și nici chiar a trimiterii lui de către întreprinderea la care lucrează (evident, în funcție de interesele prioritare, respectiv — de nevoile de cadre ale întreprinderii) să frecventeze anumite cursuri, îndeosebi de ridicare a calificării sau de perfecționare a pregătirii profesionale. Iar dacă cunoașterea scopului muncii efectuate sporește eficiența acesteia⁹, atunci este de presupus și, mai ales, de dorit, ca în situația analizată, îndeplinirea pregătirii profesionale să se răsfrîngă pozitiv în planul activității profesionale.

Totodată, hotărîrea luată de elevul-adult de a-și continua învățătura duce la diverse perturbări în viața sa socială¹⁰. Trebuie avut în vedere faptul că apariția unor astfel de „perturbări” este posibilă și nu neapărat necesară. Iar dintre perturbările posibile mai frecvente se citează: a. nearmonizarea programului școlar cu programul activității profesionale și, de aici, durata scurtă a timpului de care dispune tînărul muncitor pentru învățatură; b. instalarea — pe parcursul continuării studiilor — a oboselii, a surmenajului intelectual și fizic; c. posibilitatea afectării activității de studiu datorită apariției unor sarcini de serviciu neprevăzute; după orele de program sau a căror rezolvare necesită deplasarea într-o altă localitate; d. posibilitatea afectării relațiilor cu colegii de muncă în ipoteza că aceștia sînt determinați să suporte consecințele eventualelor înlesniri create cursanților, de către întreprindere; e. reducerea contribuției proprii în rezolvarea unor sarcini familiale cotidiene; f. limitarea posibilităților de satisfacere a unor interese culturale (lectură beletristică, vizionări de spectacole etc.), de practicare a unor activități sportiv-turistice precum și de cultivare și dezvoltare a anumitor aptitudini nevalorificabile în activitatea profesională; g. de asemenea, anumite dificultăți derivă, în mod obiectiv, pe baza unor diferențe notabile între indivizi în ceea ce privește accesibilitatea procesului de învățămînt (de exemplu, mărimea timpului necesar, pe de o parte, receptării iar, pe de altă parte, asimilării cunoștințelor¹¹, pe măsura înaintării în vîrstă, unele dintre aceste diferențe accentuîndu-se).

Pentru realizarea finalității scontate a procesului de continuare a pregătirii profesionale, important este, în egală măsură, ca neajunsurile enumerate să fie resimțite cit mai puțin (eventual, deloc) de către tînărul muncitor ca persoană și să nu se răsfrîngă negativ asupra realizării sarcinilor de plan.

De aceea, cercetarea noastră a urmărit să delimiteze — prin intermediul opiniei tinerilor muncitori în care se reflectă, într-o măsură consistentă specificul percepției problemei respective de către ei — modul cum se repercutează continuarea pregătirii profesionale asupra îndeplinirii sarcinilor de plan, aceasta servind — după cum am mai menționat — și pentru verificarea concluziei privind frecvența sporită a preocupărilor de continuare a pregătirii profesionale la tinerii care își depășiseră norma (vezi tabelul 1).

⁹ Bruner E. S., Wilder D. S., Kirchner și Newbery J. S., *An Overview of Adult Education Research*, Chicago, 1959, p. 30; de asemenea, Makarenko A. S., *Opere pedagogice alese*, vol. I, ed. III-a, ESDP, 1960, p. 41 și 73.

¹⁰ Urbánczyk Fr., *op. cit.*, p. 31.

¹¹ Vernon Ph. E., *The Training and Teaching of Adult Workers*, London, (fără dată), p. 7.

Tabelul nr. 1

Corelația dintre continuarea pregătirii, performanța profesională și îndeplinirea sarcinilor de plan

Forme de continuare și perfecționare a pregătirii profesionale	Performanță profesională /consecințe ale continu- ării pregătirii	Norma depășită		Total		Realizarea normei și sub normă	
		Continuarea pregătirii*					
		ajută	împie- dică	ajută	împie- dică	ajută	împie- dică
— la locul de muncă sub îndrumarea șefului direct		79	1	74	2	71	2
		36	8	37	15	38	19
— curs de ridicare a calificării profesionale		73	11	81	8	87	5
		7	22	7	13	7	8
— curs de perfecționare profesională		77	8	77	6	77	5
		2	4	2	3	3	3
— școală tehnică de maiștri		83	17	73	18	60	20
		1	4	1	3	—	3
— liceu industrial seral		90	3	83	5	79	5
		33	25	33	36	33	42
— facultate de subingineri		67	11	77	9	85	8
		1	4	2	3	2	3
— liceu teoretic seral		79	5	73	6	68	6
		18	25	15	22	13	19
— altă formă de pregătire		69	15	76	7	78	3
		2	8	3	5	4	3
TOTAL		—	—	—	—	—	—
		100	100	100	100	100	100

În acest sens, datele din tabelul 1, evidențiază următoarele : a. marea majoritate a tinerilor muncitori investigați care își continuau pregătirea profesională în diferite forme au afirmat (în proporții variind, pe ansamblul lotului cercetat, de la 73 % dintre cei care urmau o școală tehnică de maitri sau liceul teoretic, până la 83 % dintre cei care frecventau liceul industrial seral) că efectuarea acestei activități îi ajută la îndeplinirea sarcinilor curente de plan ; b. cei mai mulți (aproape 3/5 în analiza la nivelul întregului lot) dintre cei care au declarat că desfășurarea pregătirii profesionale în care se află angrenați îi împiedică în îndeplinirea sarcinilor curente de plan, erau elevi fie ai liceului industrial seral (35 %), fie ai liceului teoretic seral (22 %) ; c. mulți dintre tinerii muncitori care își depășiseră norma au afirmat că pentru ei continuarea pregătirii profesionale prin frecventarea liceului industrial seral (90 %) constituie un ajutor ; cei mai mulți dintre cei cu performanțe profesionale la limită sau sub normă, pentru care continuarea pregătirii profesionale reprezenta un obstacol au indicat că sînt elevi ai liceului industrial seral.

* Nu au fost prezentate datele, dealtfel ne semnificative pentru problema analizată aici, referitoare la subiecții care nu urmau nici o formă de pregătire și nici la cei, puțini la număr, care erau nelecși asupra caracterului consecințelor continuării pregătirii.

5. Necesitatea intensificării preocupărilor tinerilor muncitori de a-și continua și perfecționa pregătirea profesională

Concluziile generale și particulare circumscrise domeniului pregătirii continue a tinerilor muncitori, desprinse din analiza datelor furnizate de cercetarea muncitorilor tineri ai unor întreprinderi ale industriei de construcții de mașini și electrotehnice, permit enunțarea citorva *propuneri* de îmbunătățire a acestui proces, destinate atât întreprinderilor corespunzătoare și ministerelor în subordinea cărora se află, cât și organizațiilor sindicale și ale U.T.C. din întreprinderile respective:

1. respectarea întocmai a prevederilor Legii nr. 2/1971 și, prin aceasta, asigurarea condițiilor necesare continuării și perfecționării profesionale a tinerilor muncitori; organizarea sistematică, la nivel de întreprindere sau pe grupuri de întreprinderi, a unor cursuri de ridicare a calificării și de perfecționare a pregătirii profesionale;
2. crearea anumitor înlesniri pentru cursanții formelor de pregătire și perfecționare profesională, îndeosebi pentru familisti;
3. sprijinirea, prin măsuri concrete, a muncitorilor care își continuă pregătirea profesională prin frecventarea liceelor industriale serale (repartizarea exclusivă în schimbul I, degrevarea de sarcini profesionale suplimentare cu caracter provizoriu sau de durată etc.);
4. eșalonarea în timp, pe baza consultării întregului personal muncitor din întreprinderea respectivă — cu prilejul adunărilor sindicale sau ale U.T.C. — a participării tinerilor la cursurile de pregătire și de perfecționare profesională pentru a evita eventualele consecințe negative asupra îndeplinirii sarcinilor de plan, cu atât mai mult cu cât în unele întreprinderi tinerii reprezintă majoritatea lucrătorilor;
5. paralel cu (și chiar înainte de) concretizarea preocupării pentru ridicarea calificării sau perfecționarea profesională este necesar ca tinerii care au frecventat numai câteva clase ale școlii generale, să-și completeze studiile generale-obligatorii; organizațiile U.T.C. trebuie să manifeste multă inițiativă în stimularea tinerilor muncitori în acest sens.